

Krykkje. Foto: John Atle Kålås

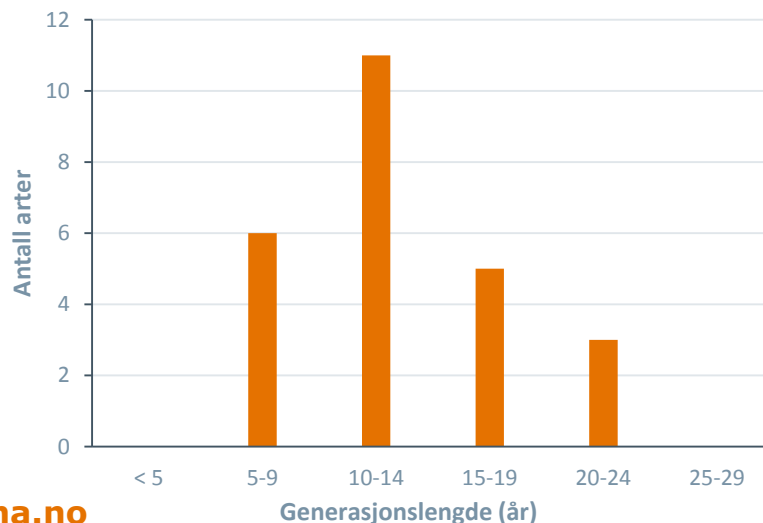
Hva skjer med våre sjøfugler?

John Atle Kålås.

Oslo 18 november 2015.

Hva er en sjøfugl?

- Tilhold på havet stort sett hele livet.
- Henter all sin føde fra havet.
- Hekker vanligvis i perioden mai-juli.
- Reiret plasseres på land, gjerne i kolonier.
- Relativt store fugler (0,3 – 4 kg).
- Sen kjønnsmodning og lang livslengde (opp mot 50 år).
- Legger få egg (1-2 stk), lang rugeperiode.

Fiskemåke. Foto: John Atle Kålås

Hekkende arter i norske farvann.

Artsgruppe	Totalt	Fastlands-Norge	Svalbard inkl. Bjørnøya
Stormfugler	3	3	1
Suler	1	1	1
Skarver	2	2	0
Andefugler	2	1	2
Joer	2	2	2
Måkefugl	7	5	4
Terner	2	2	1
Alkefugl	6	5	6
Sum	25	21	17

SEAPOP: Forskning og overvåking sjøfugl.

www.seapop.no

Norske sjøfugl i europeisk perspektiv.

- 5 mill. par og utgjør ca. 25 % av Europeisk bestand.
- 3 mill. par på Svalbard inkl. Bjørnøya (mest tallrik er Alkekonge, 1 mill. par).
- 2 mill. par for Fastlands-Norge (mest tallrik er Lunde, 1,4 mill. par).
- Praktærflugl, ismåke og alkekonge - hele den europeiske bestanden.
- Polarlomvi 75 % av europeisk bestanden.
- 10 arter mellom 15 og 35 % av europeisk bestand

Rødlistet etter A-kriteriet

- Norge: 15 av 21 arter har $> 20\ 000$ repr. individ.
- Svalbard: 7 av 17 arter har $> 20\ 000$ repr. individ.
- Truet art : $> 30\ %$ bestandsnedgang siste 3-generasjoner.
- Nær truet : $15 - 30\ %$ bestandsnedgang siste 3-generasjoner.

Sjøfugl på Rødlista 2015

Fastlands-Norge

- 12 (57 %) arter på rødlista (8 arter truet).
- 11 pga bestandsnedgang siste 3-generasjoner.
- 1 pga fåtallig.

Svalbard

- 8 (47 %) arter på rødlista (4 arter truet).
- 4 pga bestandsnedgang siste 3-generasjoner.
- 4 pga fåtallig.

Foto: John Atle Kålås

Sjøfugl på Rødlista 2015

Fastlands-Norge:

CR	EN	VU	NT
lomvi	alke	lunde	ærfugl
	polarlomvi	teist	fiskemåke
	krykkje		tyvjo
	makrellterne		<i>stormsvale</i>
	havhest		

Svalbard:

CR	EN	VU	NT
	<i>alke</i>	lomvi	<i>praktærfugl</i>
		<i>sabinemåke</i>	polarlomvi
		<i>ismåke</i>	krykkje
			polarmåke

Lunde. Foto: Svein Håkon Lorentsen

Endringer fra 2010 til 2015

Svalbard:

- Sabinemåke ned fra EN til VU.

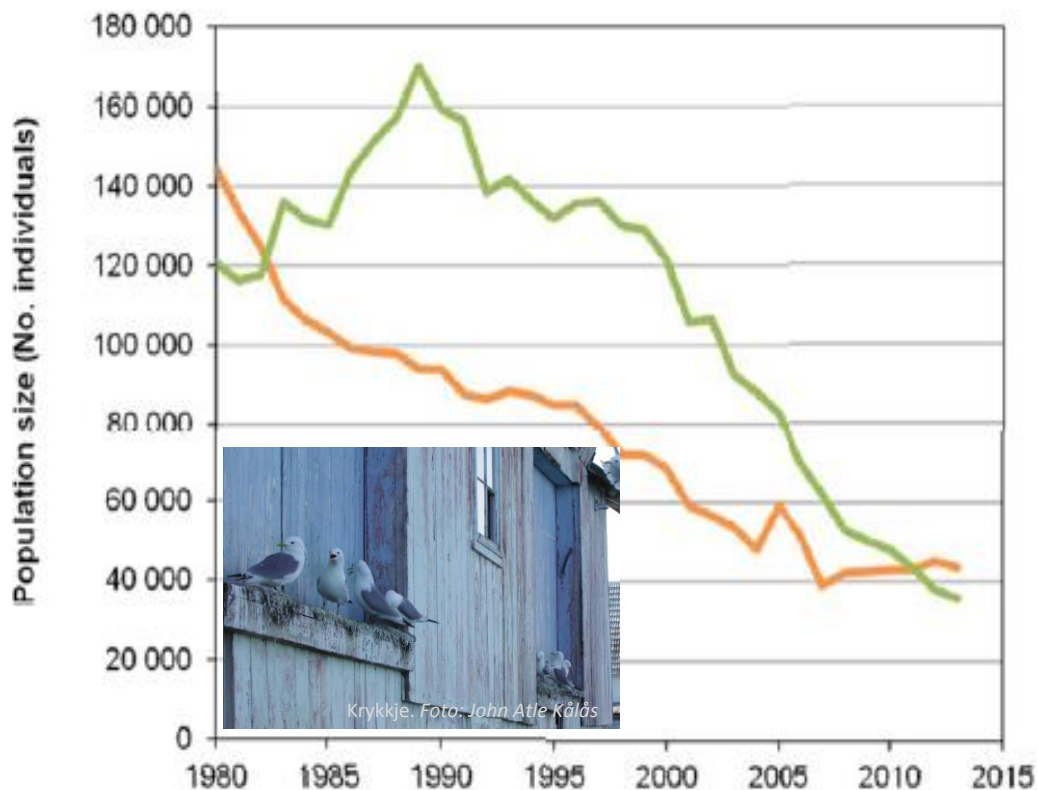
Fastlands-Norge:

- Ærfugl (NT) inn på Rødlista.
- Havhest, alke, polarlomvi, makrellterne økt kategori.

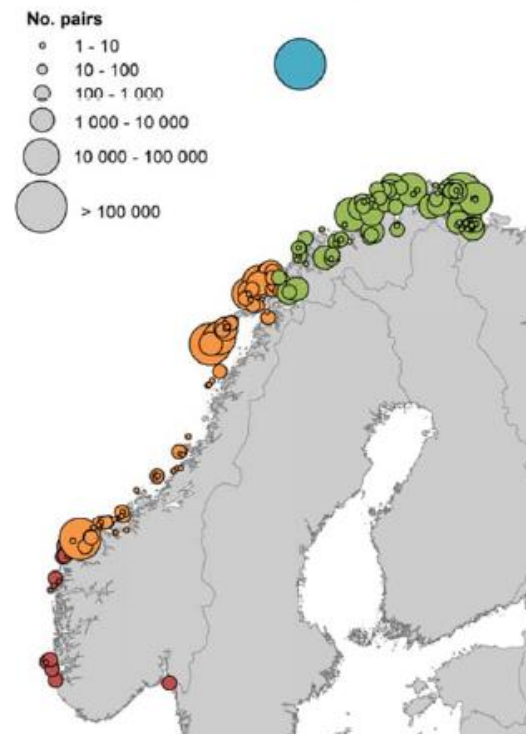
Årsak – fortsatt bestandsnedgang og også nedgang for våre nabobestander.

Eksempler på bestandsendring.

Krykkje (EN) Norskehavet og Barentshavet:

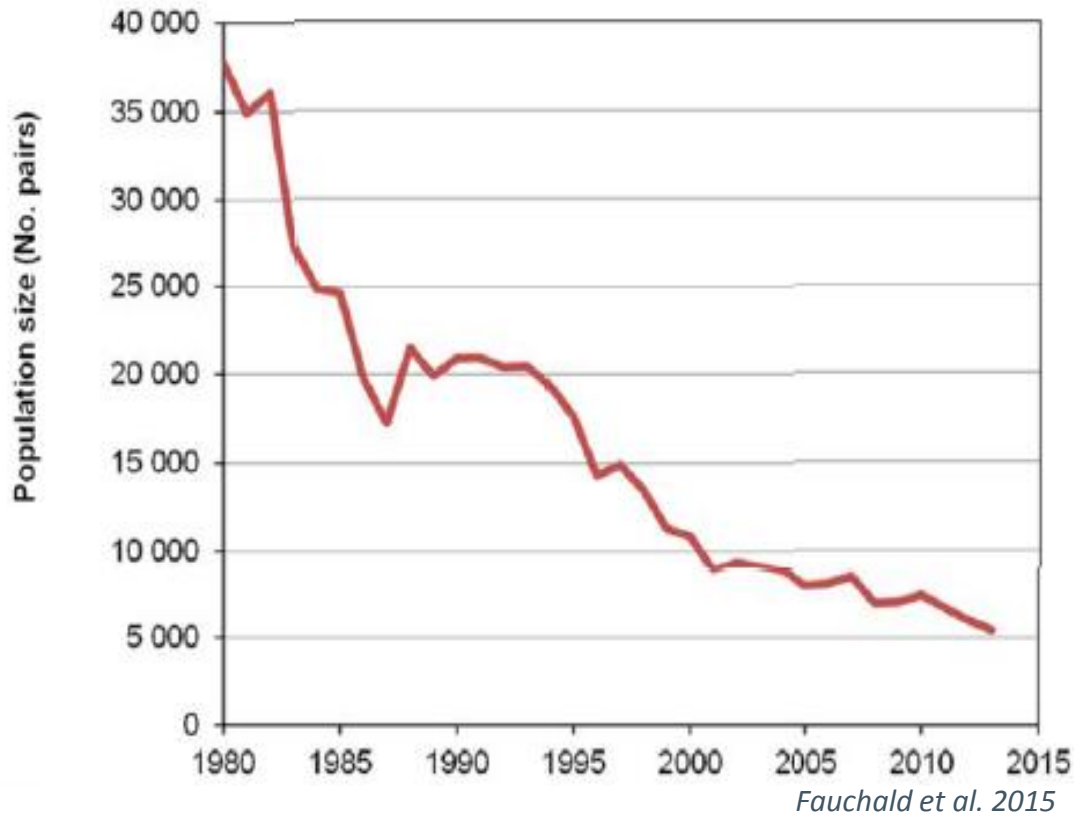

Fauchald et al. 2015

Eksempler

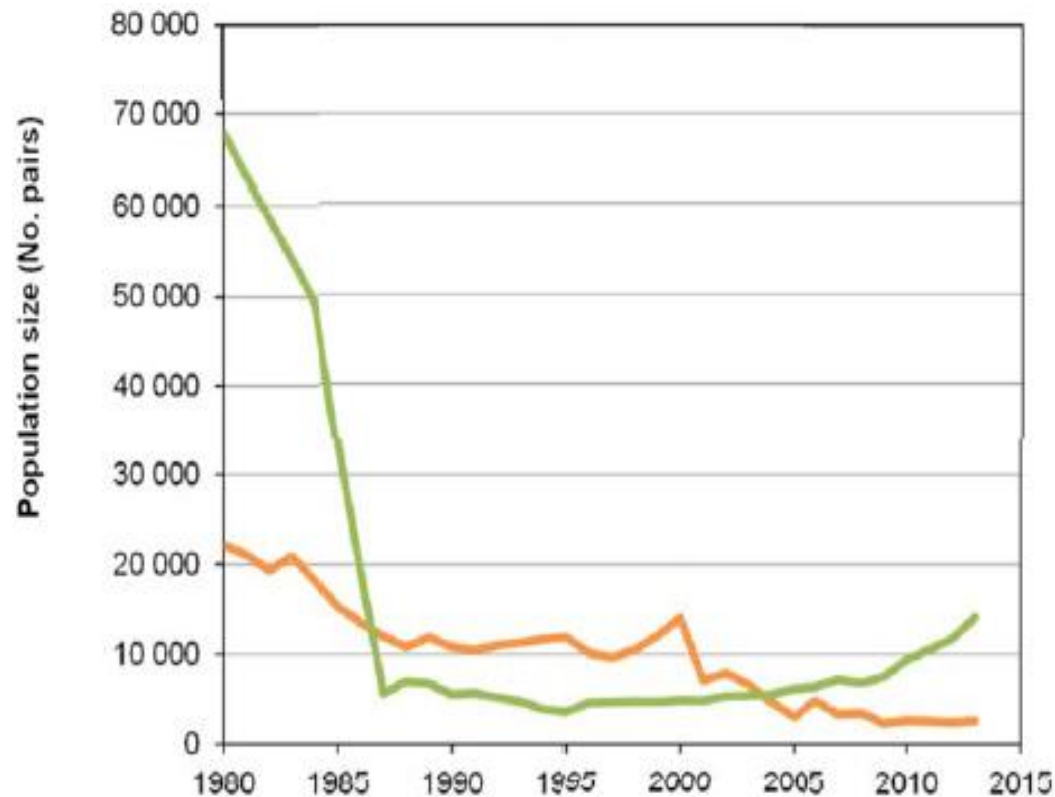
Fiskemåke (NT) Nordsjøen og Skagerrak:

Fiskemåke. Foto: John Atle Kålås

Eksempler

Lomvi (CR) Norskehavet og Barentshavet:

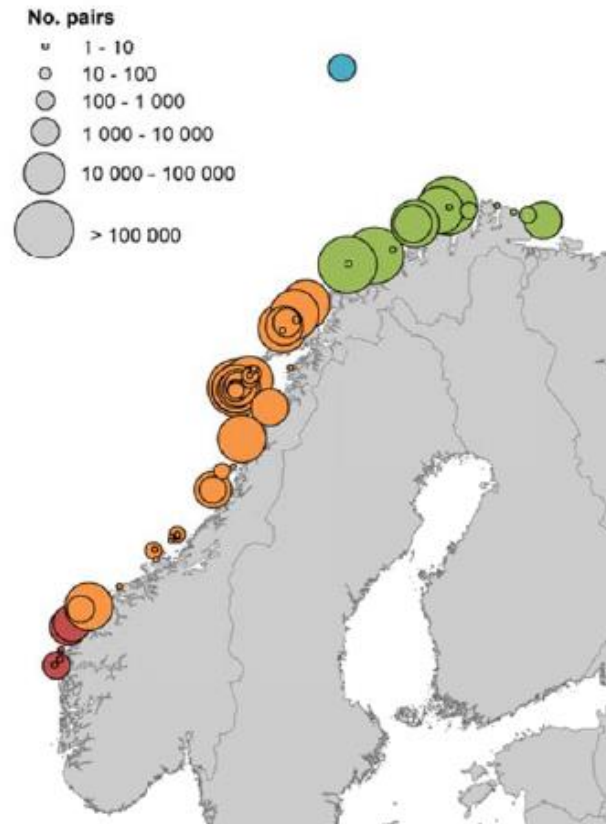
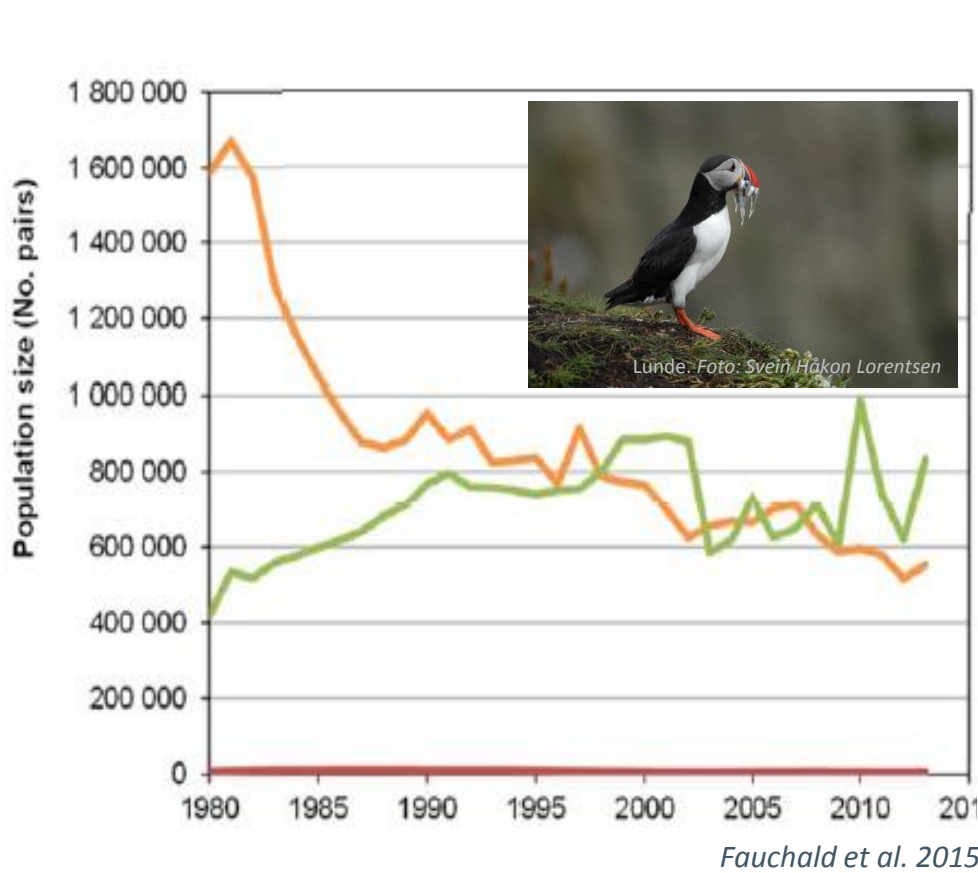
Fauchald et al. 2015

Lomvi. Foto: Svein Håkon Lorentsen

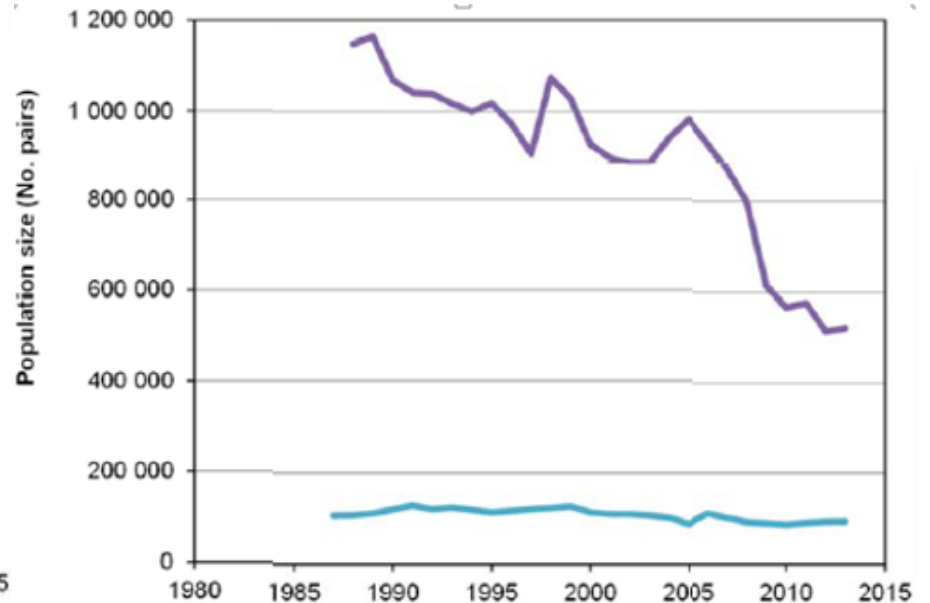
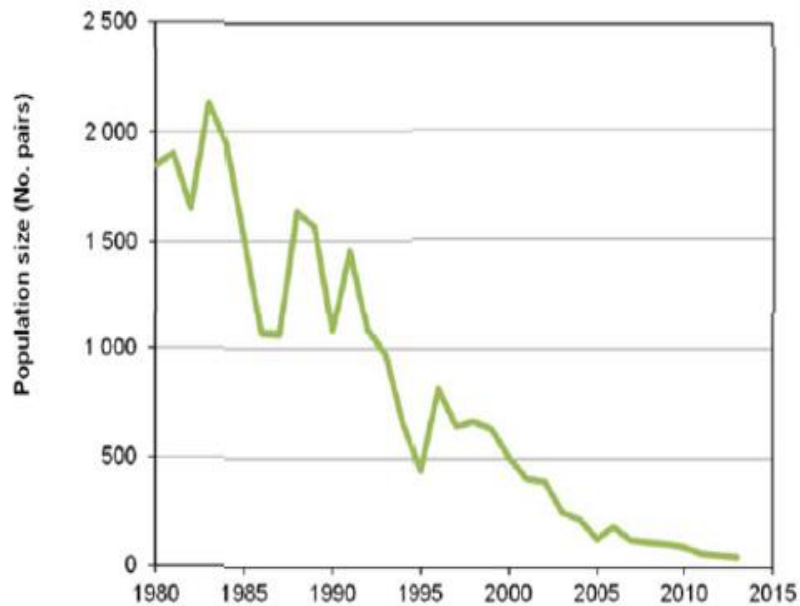
Eksempler

Lunde (VU) Norskehavet og Barentshavet:

Eksempler

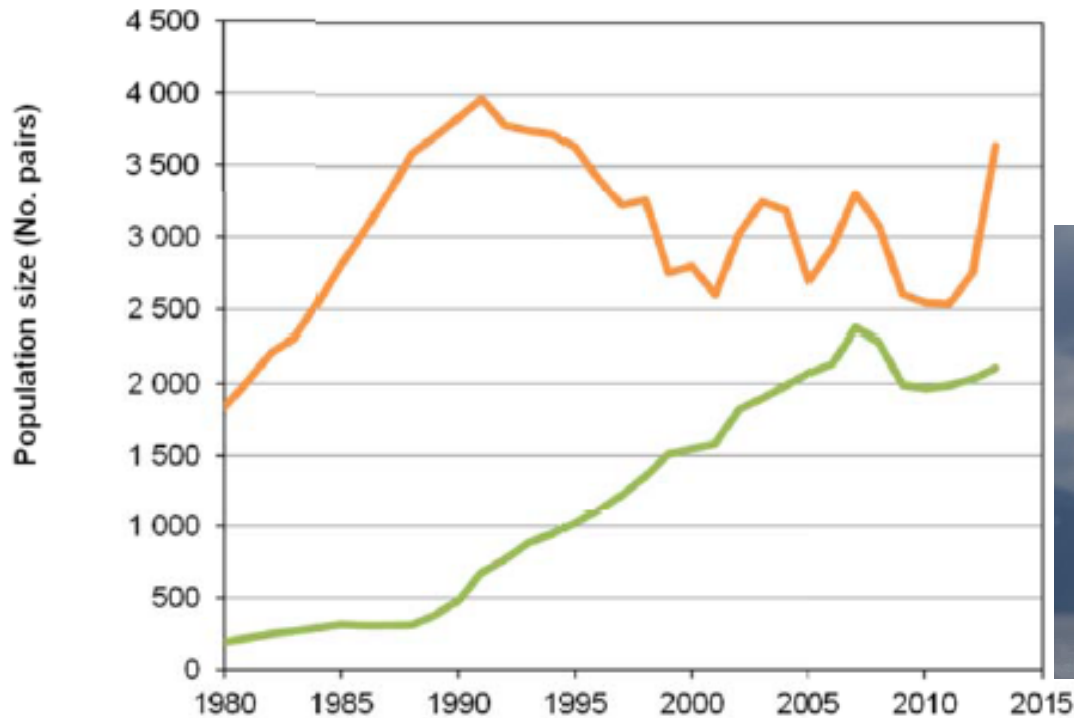
Polarlomvi (EN, NT) Barentshavet, Svalbard og Bjørnøya:

Fauchald et al. 2015

Eksempler

Havsule (LC) Norskehavet og Barentshavet:

Fauchald et al. 2015

Havsule. Foto: Luis de Sousa

Overordnede fenomen

Siste 40-50 år:

- **Skagerak og Nordsjøen:** omfattende bestandsnedgang for de fleste artene, eks fiskemåke og terner.
- **Norskehavet:** nedgang for noen arter, mens andre har klart seg bedre.
- **Barentshavet:** for noen arter mer stabil bestandsutvikling eller vekst, men for enkelte arter nedgang også her.
- **Svalbard:** for noen arter mer stabil bestandsutvikling, men for enkelte arter nedgang.

Europeisk og Global status

Global Rødliste 2015

- Lunde VU
- Alke NT
- Ærfugl NT

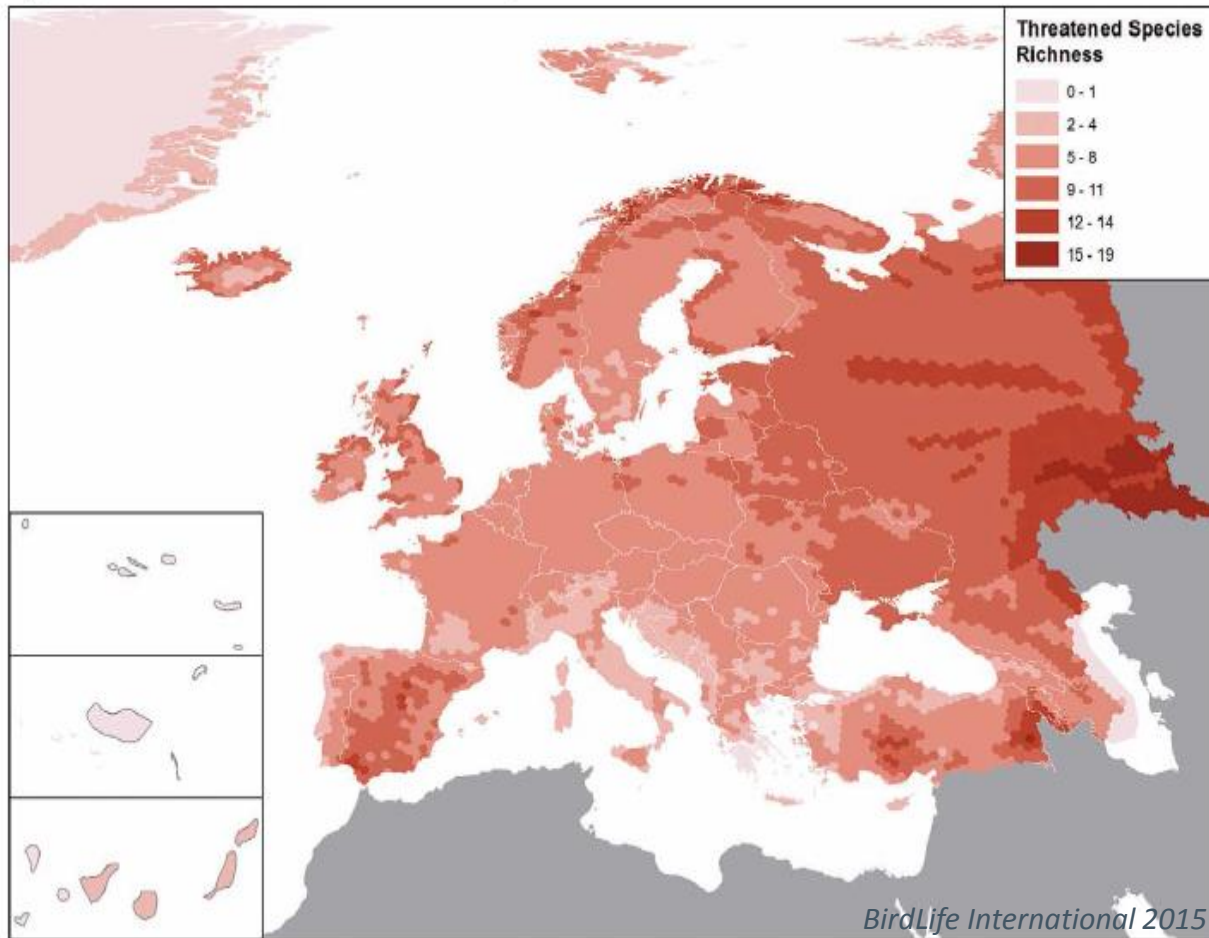
Ærfugl. Foto: John Atle Kålås

Europeisk Rødliste 2015

- Lunde EN
- Alke NT
- Ærfugl VU
- Lomvi NT
- Havhest EN
- Krykkje VU
- Gråmåke NT

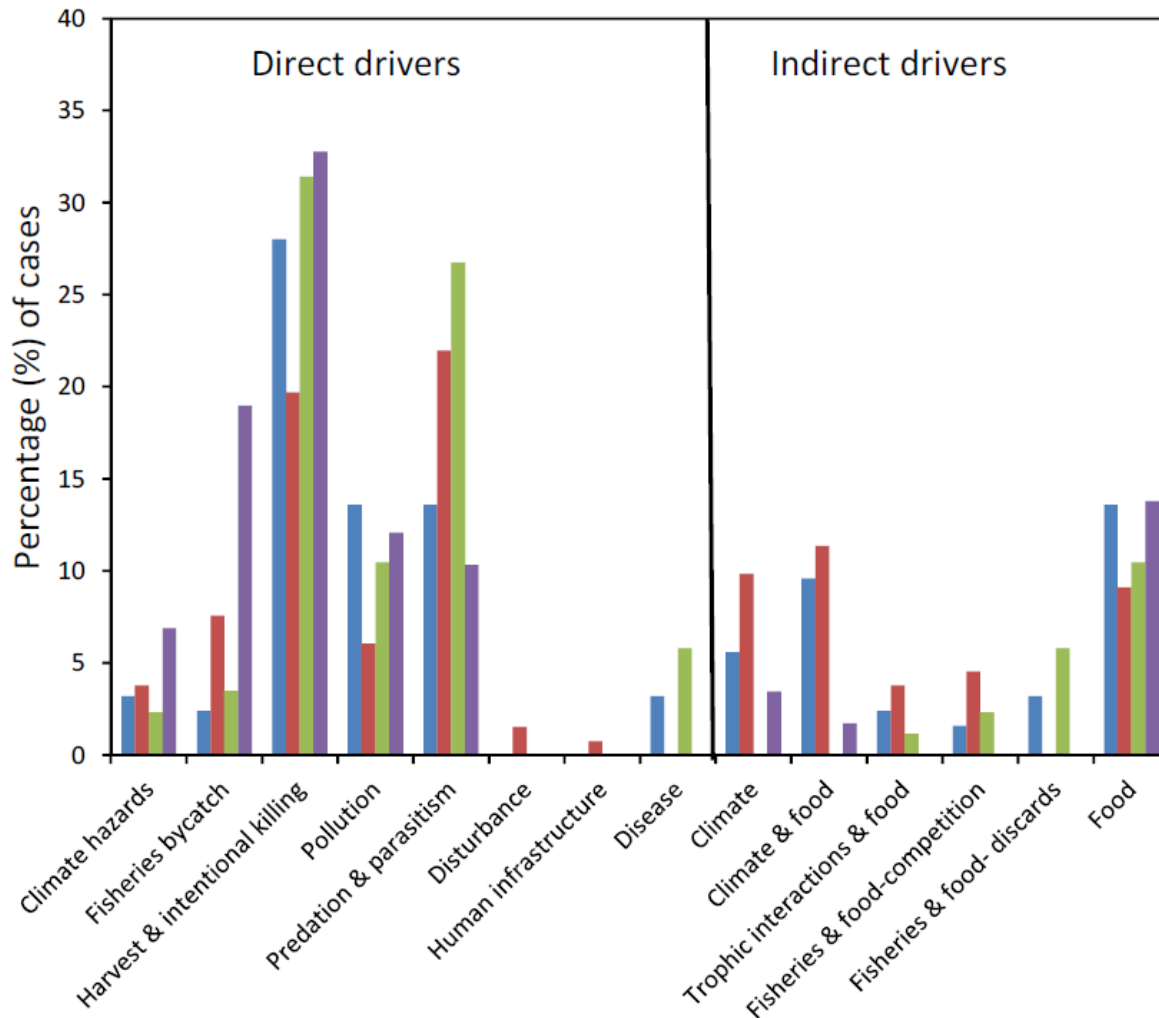
Rødlistestatus Europa

Figure 6. Distribution of threatened birds in Europe

Årsaker ?

450 studier som omfatter 473 bestander (Fauchald 2015).

Teist. Foto: Snorre Henriksen

Årsaker ?

- Mange direkte påvirkninger stabile eller redusert, men likevel ingen positiv effekt.
- Lite trolig at økt direkte antropogen påvirkning er årsak.
- Redusert fødetilgang pga endringer i det marine økosystemet.
- Økt predasjon fra fugl og pattedyr.

Veien videre....

Kunnskapsgenerering

- SEAPOP – fortsatt forskning
- Det nasjonale overvåkingsprogrammet for sjøfugl

Tiltak

Verneområder for sjøfugl

Marine verneområder

Arealplaner

Fødetilgang

Predasjonstrykk

Krykkje. Foto: John Atle Kålås

Takk for oppmerksomheten ..

Foto: John Atle Kålås